

Sygn. akt IV U 923/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Wąsowicz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Ewelina Trojanowska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2019 roku w Częstochowie

sprawy H. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania H. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 7 czerwca 2018 roku (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego H. Ł. przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynoszącego 119,55%;**
- 2. oddala odwołanie w pozostałej części;**
- 3. zasądza od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonego H. Ł. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt IV U 923/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 czerwca 2018 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ponownie ustalił ubezpieczonemu H. Ł. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 130.409,73 złotych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 116,49%. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto 22 lata, 5 miesięcy i 28 dni okresów składkowych oraz 9 miesięcy i 17 dni okresów nieskładkowych. Równocześnie wskazano, iż do ustalenia wartości kapitału początkowego nie uwzględniono następujących okresów, tj.:

- od 11 marca 1992 roku do 11 marca 1992 roku;
- od 19 listopada 1998 roku do 26 listopada 1998 roku

ponieważ okres zarejestrowania w PUP nie jest ani okresem składkowym ani nieskładkowym;

- od 17 sierpnia 1981 roku do 8 września 1981 roku oraz
- od 30 października 1981 roku do 30 października 1981 roku

tj. okresu urlopu bezpłatnego.

W odwołaniu wniesionym do Sądu, ostatecznie sprecyzowanym na rozprawie w dniu 10 października 2018 roku, ubezpieczony H. Ł. zakwestionował powyższą decyzję podnosząc, iż kapitał początkowy naliczony został na podstawie druku Rp-7, na którym nie były uwzględnione wszystkie składniki płac, tj.: nagrody w wysokości 10.000 złotych, 13-ta i 14-ta pensja w 1983 roku w łącznej wysokości 17.552 złotych oraz dodatek „wolne soboty” w wysokości 19.157 złotych oraz dodatek stabilizacyjny w wysokości 16.320 złotych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

H. Ł. urodził się (...).

Decyzją z dnia 21 lipca 2010 roku organ rentowy ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 136.407,38 złotych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 110,73%. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego przyjęto 22 lata, 7 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych oraz 9 miesięcy i 17 dni okresów nieskładkowych.

W dniu 30 maja 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne ustalenia kapitału początkowego.

W wyniku rozpoznania powyższego wniosku organ rentowy decyzją z dnia 26 października 2017 roku ponownie ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 127.717,81 złotych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 111,99%.

W dniu 7 maja 2018 roku ubezpieczony wniósł o ponowne wyliczenie kapitału początkowego w oparciu o przedłożone dokumenty z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w C. (dawniej (...) w C.).

W rozpoznaniu powyższego wniosku wydana została zaskarżona decyzja. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony został w wysokości 116,49% z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku w wysokości:

- 92.207 złotych w 1980 roku;
- 141.241 złotych w 1981 roku;
- 128.185 złotych w 1982 roku;
- 316.047 złotych w 1983 roku;
- 401.899 złotych w 1984 roku;

- 312.479 złotych w 1985 roku;
- 197.169 złotych w 1986 roku;
- 252.000 złotych w 1987 roku;
- 324.000 złotych w 1988 roku oraz
- 861.300 złotych w 1989 roku.

Decyzją z dnia 22 czerwca 2018 roku organ rentowy poinformował ubezpieczonego, iż zasiłki z Powiatowego Urzędu Pracy za lata 1992 i 1998 zostały uwzględnione w decyzji z dnia 21 lipca 2010 roku.

Decyzją z dnia 31 grudnia 2018 roku organ rentowy z urzędu przeliczył ubezpieczonemu kapitał początkowy przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wyliczonego w wysokości 116,64% (w związku z korektą wynagrodzenia za rok 1984 roku i przyjęcia go w wysokości 404.975 złotych zamiast 401.988 złotych oraz za rok 1985 i przyjęcia go w wysokości 312.445 złotych zamiast 312.479 złotych).

W okresie od 7 września 1976 roku do 28 lutego 1986 roku H. Ł. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w C. na stanowisku posadzkarza.

(vide: akta rentowe, akta osobowo – płacowe ubezpieczonego z Przedsiębiorstwa (...) w C.)

W opinii z dnia 4 grudnia 2018 roku biegła sądowa specjalistka z zakresu rachunkowości ustaliła ubezpieczonemu, przy uwzględnieniu jego wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w C., najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 119,55%, który wyliczony został z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu 1980-1989.

(vide: opinia biegłej księgowej k. 25-40 wraz z opinią uzupełniającą k. 45-71)

Zarzuty do powyższej opinii zgłosił ubezpieczony kwestionując nieuwzględnienie w latach 1976-1978 faktu, iż otrzymywał on wynagrodzenie akordowe, a nie wynagrodzenie według stawki godzinowej, nieuwzględnienie dodatków do pensji obowiązujących w okresie 1976-1986 oraz pominięcie wyliczenia wysokości emerytury brutto i netto, która powinna mu przysługiwać. Wywodząc z powyższego wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej.

(vide: pismo procesowe ubezpieczonego z zarzutami do opinii biegłej k. 51)

Z powyższą opinią nie zgodził się także organ rentowy wskazując, iż co do roku 1981 biegła nie uwzględniła błędu w kolumnie i zawyżyła wynagrodzenie o kwotę 907 złotych. Tym samym wynagrodzenie za ten rok winno wynieść 121.241 złotych, a nie 142.148 złotych. Również co do roku 1982 roku biegła nie uwzględniła błędu w podsumowaniu, co spowodowało zaniżenie wynagrodzenia za ten rok o 1 złotych. Prawidłowa kwota tego wynagrodzenia to 128.185 złotych. Z kolei co do wynagrodzenia za rok 1983 roku organ rentowy za niezasadne uznał doliczenie kwoty 24.209 złotych. Jego zdaniem prawidłowa kwota wynagrodzenia za ten rok, po uwzględnieniu korekty wynagrodzenia za miesiąc styczeń, winna wynieść 316.047 złotych. Analogicznie zdaniem Zakładu brak jest podstaw do doliczenia do wynagrodzenia za rok 1984 roku kwoty 24.999 złotych, albowiem z opisu nie można ustalić jakiego rodzaju składnika wynagrodzenia dotyczy ta kwota. W zakresie zaś wynagrodzenia za rok 1986 to biegła nie uwzględniła 14-tej pensji, natomiast niezasadnie przyjęła kwotę 4.200 złotych określoną jako „szk” i wpisaną w miesiącu wrześniu, co do której nie wiadomo jakiego okresu i którego roku dotyczy. W tej sytuacji zdaniem Zakładu prawidłowa kwota tego wynagrodzenia winna wynieść 67.569 złotych. Wskaźnik wysokości kapitału początkowy wyliczony przy uwzględnieniu powyższych wynagrodzeń

wynieść powinien 116,49%, a po uwzględnieniu w roku 1984 kwoty 3.076 z funduszu mistrza oraz skorygowaniu wynagrodzenia za rok 1985 wskaźnik ten wzrósł do 116,64%, co znalazło wyraz w decyzji z dnia 31 grudnia 2018 roku.

(vide: pisma procesowe organu rentowego z zarzutami do opinii biegłej k. 56-60 i k. 86)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 174 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1270 ze zm.) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z tym że podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku (ust.3).

W myśl art. 116 ust. 5 ustawy do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury oraz wykazywania okresów zatrudnienia określała rozporządzenie Rady Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 roku Nr 237, poz. 1412). Zgodnie z § 21 powyższego rozporządzenia środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W niniejszej sprawie organ rentowy zaskarżoną decyzję ustalił ubezpieczonemu podstawę wymiaru kapitału początkowego w wysokości 116,49% przyjmując do jego ustalenia wynagrodzenia z 10 kolejnych lat kalendarzowych z okresu 1980-1989 w wysokości:

- 92.207 złotych w 1980 roku;
- 141.241 złotych w 1981 roku;
- 128.185 złotych w 1982 roku;
- 316.047 złotych w 1983 roku;
- 401.899 złotych w 1984 roku;
- 312.479 złotych w 1985 roku;
- 197.169 złotych w 1986 roku;
- 252.000 złotych w 1987 roku;
- 324.000 złotych w 1988 roku oraz
- 861.300 złotych w 1989 roku.

Ubezpieczony nie zgodził się z powyższą decyzją w zakresie w jakim organ rentowy, przy wyliczeniu jego wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w (...) w C., pominął składniki wynagrodzenia wynikające z załączonych list płac.

Sąd celem ustalenia rzeczywistych wynagrodzeń odwołującego ze spornego okresu zatrudnienia dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu rachunkowości, która w oparciu o akta osobowe oraz obowiązujące w spornym okresie przepisy płacowe ustaliła ubezpieczonemu te wynagrodzenia w wysokości:

- 92.207 złotych w okresie od 25 kwietnia 1980 roku do 31 grudnia 1980 roku;
- 142.148 złotych w okresie od 1 stycznia 1981 roku do 31 grudnia 1981 roku;
- 128.184 złotych w okresie od 1 stycznia 1982 roku do 31 grudnia 1982 roku;
- 340.256 złotych w okresie od 1 stycznia 1983 roku do 31 grudnia 1983 roku;
- 429.974 złotych w okresie od 1 stycznia 1984 roku do 31 grudnia 1984 roku;
- 316.434 złotych w okresie od 1 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1985 roku oraz
- 71.779 złotych w okresie od 1 stycznia 1986 roku do 28 lutego 1986 roku.

Do wyliczenia tych wynagrodzeń biegła przyjęła składniki wynikające z kart wynagrodzeń, od których odprowadzona została składka na ubezpieczenia społeczne. Wyjaśniła ona również, iż faktycznie wynagrodzenie brutto za marzec 1981 roku wpisane do karty wynagrodzeń jest wyższe o 907 złotych od kwoty, która wynika z sumy poszczególnych składników za ten rok. Pomimo powyższego uwzględniła ona kwotę 12.198 złotych, od której odprowadzone zostały składki ZUS. Analogicznie wygląda sytuacja w przypadku wynagrodzenia za rok 1983. Biegła przyznała również, iż istnieje różnica w wysokości wyliczenia za rok 1982

w wysokości 1 złotego, jednakże powyższe nie wpływa na wysokość wyliczonego wskaźnika. Odnośnie zaś kwoty 24.999 złotych przyjętej do wyliczenia wynagrodzenia za rok 1984, to faktycznie wpisana jest ona na marginesie karty wynagrodzeń i nie została opatrzona żadnym tytułem, jednakże z uwagi na jej uwzględnienie przez pracodawcę do kwoty, od której odprowadzone były składki do ZUS, zasadnym było także jej doliczenie przy wyliczeniu spornego świadczenia. Podobnie wygląda sytuacja co do kwoty 4.200 złotych za rok 1985. Uwzględnienie powyższych wynagrodzeń spowodowało wzrost wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego do 119,55%.

W ocenie Sądu powyższe wyliczenie nie budzi żadnych wątpliwości, a zarzuty organu rentowego stanowią jedynie nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi wnioskami opinii biegłej. Za nieuzasadnione należało także uznać zarzuty ubezpieczonego dotyczące wyliczenia jego wynagrodzenia według stawki godzinowej, albowiem biegła do wyliczenia jego wynagrodzenia przyjęła składniki wynikające z kartotek zarobkowych. Uwzględniła ona również wszystkie przysługujące odwołującemu dodatki. Co do zaś kwot zasiłków dla bezrobotnych za lata 1992 i 1998, to uwzględnione one zostały już w decyzji z dnia 21 lipca 2010 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego H. Ł. przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 119,55% oraz w pozostałym zakresie oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.).